

Dues commemoracions del gran poeta de "L'Atlàntida" i "Canigó"

Verdaguer i l'Empordà

Enguany s'escauen dues commemoracions del gran poeta Jacint Verdaguer: el centenari de la publicació de "L'Atlàntida" i els setanta-cinc anys de la seva mort a Vila Joana. 9 PAÍS no pot ésser absent d'aquest record, entre altres motius més generals, per la importància i la freqüència de l'aparició de les terres de l'Empordà en la seva obra literària.

Sense aprofundir-hi, car la tasca va molt més enllà de les possibilitats d'un breu article, esmentarem que el nostre poeta nacional, a través dels seus poemes i de les seves proses admirables, dedica onze vegades la seva atenció a l'Empordà. En sis avinenteses, es tracta d'un poema important o d'un article: "A la Verge del Mont" (dues poesies), "Lo bruel", "L'Empordà", "Lo Pare Falgàs" i "L'Empordà", discurs recollit en "Discursos, articles, pròlegs".

Ultra aquestes obres, en l'extraordinari poema "Canigó", trobem la doble vessant, mitològica i religiosa, tan freqüent en Verdaguer, amb una important representació empordanesa: les gojes, les fades de Roses i els monjos de Sant Pere de Rodas. Empúries i Roses treuen el cap, breument, en el poema "Lo Ter i lo Freser", d'admirable ritme. Menys importants, com ràpides aparicions, són les al·lusions que podem llegir a "La Barretina" i al deliciós recull de folklore "Què diuen los aucells".

Com es pot veure, caldria estudiar més a fons aquest tema, qui sap si en una tesina d'algun estudiant empordanès. Per exemple, el poema "L'Empordà", dedicat a Pella i Forgas, presenta un petit però estimulant enigma: a quin poble empordanès al·ludeix Verdaguer, quan ens diu que per primera vegada hi veu ballar la sardana?:

"I en una plaça de no sé quin poble
per primera vegada viu rodar
el ball de la sardana airós i noble...

Sabem que era un poble prop del qual hi havia un petit tossal, que oferia un mirador sobre tot l'Empordà; per altra banda, la sardana en la seva forma moderna era aleshores encara una dansa poc freqüent, ja que el poeta ens diu que visità la contrada quan "... los jocs de la infantesa / encara eren mes úniques passions"; c sigui, que havia de ser abans de l'any 1860 o aquest any, pel cap alt. Podria tractar-se de Lledó?

Recordem finalment, en aquesta quasi enumeració a vol d'ocell, a més de la seva estada a la Mare de Déu

del Mont, que el discurs "L'Empordà" va ser llegit, com a dissertació presidencial, en el certamen literari que se celebrà a la Bisbal, el quinze d'Agost de l'any 1901. La part central del text és una comparació d'esborronadora gosadia, que no desdiu dels passatges de l'incendi dels Pirineus a "L'Atlàntida". Al cap d'un any, encara no ben passat, d'aquesta prosa esplèndida, moria a Vallvidrera el poeta nacional dels Països Catalans: car a la seva obra, mai limitada en cap aspecte, el País Valencià, les Illes Balears i sobretot les contrades del Roselló hi tenen un reflex ample, precís i intencionat.

M.ª Àngels Anglada

Casa del carrer Major, número set, de Folgueroles. Verdaguer hi ha viure fins als sis anys.

